

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NGUYỄN TẤT THÀNH

TIỂU LUẬN
MÔN TƯ DUY PHẢN BIỆN
ĐỀ TÀI: SINH VIÊN SAU KHI TỐT NGHIỆP ĐẠI HỌC
NÊN KHỞI NGHIỆP HAY ĐI LÀM THUÊ.

Giảng viên hướng dẫn
Gv. Nguyễn Thị Bưởi

Sinh viên thực hiện: Hoàng Thị Yến Nhi

Mssv : 2311556818

Lớp : 23DLG1C

Nhóm : 7 – Chim Chích Choè

TP. HCM, tháng 3 năm 2024

LỜI CAM ĐOAN

Tôi cam đoan những nội dung bài tiểu luận với đề tài “ Sinh viên sau khi tốt nghiệp đại học nên khởi nghiệp hay đi làm thuê” của môn tư duy phản biện là những ý kiến, suy nghĩ, quan niệm của bản thân tôi đối với nhận định “ sinh viên sau khi tốt nghiệp đại học nên khởi nghiệp hay đi làm thuê ” .Trong bài luận có những thông tin tôi tham khảo từ các nguồn tài liệu tham khảo khác nhau và được tôi trích rõ ràng nguồn gốc. Tôi khẳng định đây là bài luận do tôi tự thực hiện , không phải mua trên mạng hay sao chép bài tiểu luận của một người khác.

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	2
ĐI LÀM THUÊ.....	5
I. ƯU ĐIỂM.....	5
II. NHƯỢC ĐIỂM.....	6
KHỞI NGHIỆP.....	8
I. Ưu điểm.....	9
II. Nhược điểm.....	10
KẾT LUẬN.....	12

LỜI MỞ ĐẦU

Đa số các bạn trẻ hiện nay đặc biệt là các bạn gen Z, các bạn không thích và cảm thấy không thoải mái khi sống và làm việc trong môi trường với những luật lệ gò bó và bắt buộc bởi họ yêu thích sự tự do. Do đó, nhiều bạn trẻ đã áp ủ cho mình một chí hướng là đi khởi nghiệp khi đang còn ngồi trên ghế nhà trường. Có những sinh viên thành công và cũng có những sinh viên thất bại khi lựa chọn khởi nghiệp sau khi tốt nghiệp đại học .Vậy nên, sinh viên sau khi tốt nghiệp đại học nên khởi nghiệp hay đi làm thuê là chủ đề gây ra rất nhiều tranh cãi, bàn luận và thu hút sự quan tâm rất nhiều từ các bạn trẻ. Theo tôi, sinh viên quyết định chọn giữa đi làm thuê hay chọn khởi nghiệp là tùy nhu cầu và khả năng của từng sinh viên . Nhưng để có thể đưa ra một quyết định sáng suốt và đúng đắn thì sinh viên phải biết những ưu điểm và nhược điểm riêng giữa việc đi làm thuê hay khởi nghiệp.

ĐI LÀM THUÊ

Đi làm thuê là khái niệm quá quen thuộc đối với chúng ta, đa số các bạn sinh viên đại học mới ra trường đều sẽ chọn con đường này. Đi làm thuê là các bạn sẽ làm cho các ông chủ, đem lại lợi nhuận cho ông chủ. Thay vào đó, các bạn sẽ được thu nhập ổn định và được nhận lương đều đặn theo tháng. Nhưng mức thu nhập ổn định này sẽ chỉ duy trì được vài năm.

I. Ưu điểm

Sinh viên nên lựa chọn con đường làm thuê một vài năm nếu bạn muốn:

- Sinh viên muốn có nguồn thu nhập ổn định

Khi các bạn lựa chọn con đường đi làm thuê, làm việc cho các ông chủ, làm giàu cho ông chủ các bạn sẽ nhận được tiền lương đều đặn theo tháng. Điều này giúp bạn có tiền nhanh và có mức thu nhập ổn định và đồng đều chứ không chịu áp lực từ việc thua lỗ hay phá sản hay rủi ro lớn khi khởi nghiệp. Dù công ty khó khăn hay không khó thì mức lương của bạn cũng sẽ như ban đầu và có sự tăng giảm một chút.

Ví dụ: “ TP - Một cuộc khảo sát về việc làm đối với sinh viên tốt nghiệp cho thấy bức tranh khá toàn diện về mối quan hệ cung-cầu của thị trường lao động hiện nay-Trung tâm Hỗ trợ đào tạo và Cung ứng nguồn nhân lực - Bộ GD&ĐT vừa hoàn thành nghiên cứu việc làm của sinh viên sau khi tốt nghiệp. Nghiên cứu này đã khảo sát tình hình việc làm trong khoảng 12 tháng kể từ khi tốt nghiệp của 1.619 sinh viên đến từ 15 trường đại học (ĐH), học viện trên cả nước. Kết quả khảo sát cho thấy tỷ lệ sinh viên tốt nghiệp đã có việc làm chiếm 88,3% trong tổng số người trả lời phỏng vấn. Kết quả khảo sát của nhóm nghiên cứu chỉ ra rằng, hơn 93% sinh viên sau khi tốt nghiệp đã có việc làm chủ yếu là làm công ăn lương. Như vậy, tỷ lệ sinh viên tự tạo việc làm sau khi tốt nghiệp ĐH còn rất thấp. Vấn đề thu nhập của sinh viên cũng được nhóm nghiên cứu khảo sát. Mức thu nhập chủ yếu của sinh viên là từ hơn 7 triệu đồng đến 10 triệu đồng/tháng (35,5%), tiếp đến là hai mức từ hơn 10 triệu đồng đến 15 triệu đồng/tháng và từ hơn 5 triệu đồng đến 7 triệu đồng/tháng (21,5%).” (Nghiêm, 2021)

- Sinh viên được nâng cao kỹ năng và tích lũy nhiều kinh nghiệm từ nhiều người và có nhiều mối quan hệ cho bản thân

Đa số sinh viên sau khi tốt nghiệp, khi làm việc trong một công ty các bạn sẽ được hỗ trợ và đào tạo bởi người hướng dẫn của công ty và được đào tạo miễn phí. Điều này giúp cho bạn dễ dàng thích nghi với môi trường làm việc mới. Không những không mất tiền mà các bạn còn được nâng cao các kỹ năng cần thiết, tích lũy kinh nghiệm, trải nghiệm trong quá trình làm việc và được tiếp thu, học hỏi các kiến thức từ nhiều cấp trên và đồng nghiệp của mình, điều đó giúp các bạn tạo ra được nhiều mối quan hệ cho bản thân.

Ví dụ: Khi bạn đảm nhận công việc nhân viên bán hàng bạn được công ty đào tạo các kỹ năng chuyên môn hay các kỹ năng mềm như kỹ năng giao tiếp, kỹ năng thuyết phục, kỹ năng giải quyết vấn đề,...bạn vận dụng trực tiếp các kỹ năng với nhiều khách hàng khiến khách hàng hài lòng. Điều đó cho thấy, bạn không những nâng cao được các kỹ năng mà còn tạo được nhiều mối quan hệ.

- Sinh viên được hưởng nhiều quyền lợi, lợi ích

Bạn được hưởng các lợi ích sau: bảo hiểm sức khỏe, lương hưu, chế độ nghỉ ngơi, bạn có thể được tham gia vào các sự kiện do công ty tổ chức và các chế độ đãi ngộ khác .

- Sinh viên không cần phải chịu áp lực thua lỗ, trách nhiệm về những sai lầm

Khi đi làm thuê, bạn được cấp trên phân công công việc, bạn chỉ cần chú tâm hoàn thành xong phần công việc của mình, nếu mắc sai lầm cấp trên của bạn có thể sẽ chịu trách nhiệm cùng với bạn. Nhưng khi bạn khởi nghiệp, bạn sẽ quan tâm rất nhiều điều, áp lực khi đầu tư, kinh doanh thua lỗ và bạn phải tự chịu trách nhiệm đối với những sai lầm mình gây ra.

- Sinh viên có thể cân bằng được cuộc sống của bản thân

Khi đi làm thuê các bạn sẽ làm theo giờ hành chính, có thể từ “8h sáng đến 17h30 chiều”, điều này giúp bạn sống và làm việc theo một thời gian cố định. Ngoài những giờ làm việc bạn có thể sắp xếp thời gian chăm sóc cho bản thân, gia đình. Không những vậy, bạn có thể tận dụng thời gian rảnh để kiếm thu nhập từ nhiều nguồn khác.

Ví dụ: “ Hiện đang làm việc trong lĩnh vực R&D (nghiên cứu và phát triển sản phẩm) tại Công ty Innova Electronics (364 Cộng Hòa, P.13, Q.Tân Bình, TP.HCM), Đặng Thanh Trường (22 tuổi) cho biết mình rất thích làm việc văn phòng . Chàng trai này cũng cho biết thêm làm công việc văn phòng giúp Trường kỷ luật và có nhiều mối quan hệ hơn, từ đó có thể cởi mở, không bị làm lì trong công việc. Làm văn phòng thì có mức lương ổn định, tạo cho mình nhiều kỹ năng mềm và vẫn có thời gian rảnh nên cuối tuần có thể hẹn bạn bè đi du lịch đâu đó”. (Thượng, 2023)

II. Nhược điểm

Bên cạnh những ưu điểm thì con đường đi làm thêm cũng có những nhược điểm sau:

- Bạn sẽ bị gò bó về thời gian và kém linh hoạt

Đa số các công ty đều sẽ yêu cầu bạn làm việc 8 tiếng trong 1 ngày, 6 ngày trong 1 tuần. Điều này khiến bạn không được linh hoạt và tự do về mặt thời gian. Bạn rất khó có nhiều thời gian chăm sóc cho bản thân, gia đình.

- Bạn phải chịu áp lực công việc khiến sức khỏe bị ảnh hưởng

Đi làm thuê ai cũng áp lực khi lo chạy chỉ tiêu, doanh số,để có thể đảm bảo được công việc của mình. Điều này đã dẫn đến việc sinh viên bị căng thẳng và trầm cảm

Ví dụ : “ Thông tin trên là nhận định được Anphabe - một trong những đơn vị trong lĩnh vực tuyển dụng việc làm đưa ra, khi thực hiện khảo sát với gần 60.000 người đi làm, tại hơn 500 công ty, trong năm 2022. Bên cạnh sự nỗ lực giải tỏa tâm lý của mỗi nhân sự, các doanh nghiệp cũng cần quan tâm đúng mức đến tinh thần của người lao động, ổn định nguồn nhân lực, khi áp lực công việc được xem là ngày càng lớn hiện nay. Quá tải là trạng thái mà một người phụ nữ vẫn còn ám ảnh khi nhắc đến thời gian làm việc trong lĩnh vực truyền thông. Suốt gần 1 năm trước khi nghỉ việc, chị luôn cảm thấy mệt mỏi vì dành quá nhiều thời gian cho công việc."Trong gần 1 năm, mình thường xuyên đối mặt với chỉ số KPI và deadline. Mình cứ miệt mài cố gắng. Một áp lực nữa là mình phải hi sinh thời gian, không

biết có bao nhiêu cuối tuần, nghỉ lễ, thời gian cho gia đình... mình đã dốt vào trong công việc. Mình quá stress", nhân viên công sở chia sẻ.” (VTV, 2023)

“Chị Bùi Đặng Cẩm Tiên (quê Đắk Lắk), Tiên bắt đầu từ vị trí nhân viên bán thời gian. Ra trường, trải qua quá trình làm việc, chị được cất nhắc lên vị trí quản lý kiêm phụ trách truyền thông với mức lương 10 triệu đồng/tháng. Tính cả tiền thưởng, thu nhập của chị thuộc loại khá đối với sinh viên mới ra trường. Dù vậy, làm việc lâu, Tiên nhận thấy sức khỏe ngày càng xuống dốc. Có một thời gian gần như ngày nào chị cũng phải uống thuốc điều trị dạ dày ở cổ. Hơn nữa, vì học chuyên về quan hệ công chúng nên khi làm trái ngành, chị không còn tìm thấy niềm vui trong công việc.” (MÂY TRINH - TUYẾT PHƯƠNG, 2023)

- Bạn sẽ khó nâng mức thu nhập của bản thân lên cao

Khi bạn đi làm thêm, lương của bạn sẽ đều đặn theo tháng nhưng mức thu nhập của bạn vẫn chỉ nằm ở tầm đó, không cao lên nhiều được.

Ví dụ: “Đức Duy hiện làm nhân viên kiểm duyệt nội dung tại một công ty công nghệ tại Hà Nội. Anh cho biết mình phải làm việc 40 tiếng/tuần, gắn liền với màn hình máy tính toàn thời gian. Ngoài ra, anh phải chấp nhận lịch làm việc thay đổi liên tục. Có lúc anh kết thúc ca trực đêm lúc 1h, chỉ có 3-4 tiếng nghỉ ngơi, ăn uống trước khi nổi ca sáng lúc 6h. Duy kể trong một năm làm việc ở vị trí này, anh không có thời gian cho sở thích cá nhân, gặp gỡ bạn bè, thậm chí phải work from home xuyên Tết. Chấp nhận bỏ thời gian, sức khỏe cho công việc, song mức lương anh nhận được lại chưa xứng đáng.” (Lăng, 2022)

- Bạn rất khó làm những việc mà bản thân mình thích làm

Bạn sẽ được cấp trên phân chia công việc nên bạn sẽ không có quyền chọn những công việc mà mình thích làm, hay k làm những công việc mà mình không muốn làm. Bạn không có quyền quyết định được công việc khi cấp trên phân công.

Tóm lại, sinh viên hãy chọn làm thuê khi:

- + Bạn muốn có thu nhập đồng đều và ổn định
- + Bạn chưa có nhiều vốn, tài chính
- + Bạn muốn được tích lũy kiến thức, kinh nghiệm từ nhiều người
- + Bạn chưa có đủ bản lĩnh và niềm vào khả năng quản lý, lãnh đạo của bản thân

KHỞI NGHIỆP

“Theo Bộ GD-ĐT, sau 5 năm triển khai, kết quả Đề án “Hỗ trợ học sinh, sinh viên khởi nghiệp đến năm 2025” đã góp phần trong việc hoàn thiện hệ sinh thái khởi nghiệp quốc gia. 90% học sinh, sinh viên của các đại học, học viện, trường đại học, trường cao đẳng, trường trung cấp, trường THPT và các trung tâm GDNN - GDTX

được tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức, được trang bị kiến thức, kỹ năng về khởi nghiệp trước khi tốt nghiệp. Tỷ lệ sinh viên khởi nghiệp sau 5 năm hiện nay là hơn 7%.” (Hùng, 2023)

Hiện nay, đa số các bạn sinh viên đều không thích sống và làm việc trong một môi trường gò bó nên để lựa chọn một môi trường thoải mái hơn thì sinh viên đã lựa chọn con đường khởi nghiệp thay vì đi làm thuê. Đã có rất nhiều sinh viên khởi nghiệp thành công. Điển hình: “Mới tốt nghiệp cấp 3, Bùi Hữu Nghĩa muốn tự do về tài chính, không muốn xin bố mẹ nên anh quyết định vừa học đại học vừa kinh doanh. “Tôi đi làm thêm từ năm học lớp 11 nên biết quý trọng đồng tiền. Khi tốt nghiệp lớp 12, tôi nghĩ “phi thương bất phú” nên tôi quyết định kinh doanh một sản phẩm gì đó để kiếm tiền, độc lập tài chính”, anh chia sẻ. Vốn là người thích nghệ thuật, thích mặc quần áo đẹp, Nghĩa đã quyết định kinh doanh thời trang bình dân phù hợp với sở thích và tài chính của anh lúc bấy giờ. Nhưng khi bắt đầu kinh doanh, đó cũng là thời điểm anh đang học năm nhất khoa Ngoại Ngữ, Đại học Công nghiệp TP.HCM. Anh đã gặp không ít khó khăn bởi chưa có kiến thức, kinh nghiệm nhiều về kinh doanh. Đầu năm 2019, nam sinh viên đã quyết định vừa bán trên mạng vừa bán qua sàn thương mại điện tử. Cố gắng học hỏi, đơn hàng dần có tiến triển tốt hơn. Sau gần 2 tháng suy nghĩ, anh cũng quyết định bảo lưu kết quả để kinh doanh, chớp lấy cơ hội trước sự phản đối của cả gia đình. Và đến nay, Nghĩa cho rằng quyết định này đúng đắn cho đến bây giờ. Đang học Đại học, cậu sinh viên bỗng xin bảo lưu kết quả một năm về khởi nghiệp. Với số vốn ban đầu chỉ 11 triệu đồng, cậu đã có doanh thu lên đến hơn 200 triệu đồng/tháng vào cuối năm 2019.” (Thư, 2021)

Không chỉ vậy, các bạn trẻ thấy nhiều sinh viên thành công trong con đường khởi nghiệp sau khi tốt nghiệp nên đã vội vàng lựa chọn mà không suy nghĩ rồi đưa ra quyết định đúng đắn để rồi kết quả nhận lại là sự thất bại. Điều đó cho thấy, không phải sinh viên sau khi tốt nghiệp đại học nào cũng phù hợp với con đường khởi nghiệp. Để đưa ra lựa chọn con đường nào tốt cho bản thân sinh viên thì ngoài tìm hiểu về ưu – nhược điểm của đi làm thuê thì chúng ta cũng phải tìm hiểu về ưu – nhược điểm của con đường khởi nghiệp.

I. Ưu điểm

- Sinh viên có thể tự do về thời gian

Khởi nghiệp là bạn được làm chủ về thời gian của mình mà không bị gò bó bởi cái điều lệ hay luật lệ như đi làm thuê. Bạn có thể làm việc hay đi chơi bất kỳ thời gian nào mà bạn thân mình muốn. Chính vì thoải mái về thời gian nên được rất nhiều sinh viên hướng tới con đường khởi nghiệp.

“Đặng Hải Thiện (22 tuổi), hiện đang làm marketing tại Học viện MC Academy (213 Nguyễn Gia Trí, P.25, Q.Bình Thạnh, TP.HCM) lại thích sự tự do, phóng khoáng trong thời gian và không gian làm việc của freelancer. “Còn gì bằng khi được làm công việc mình thích trong không gian mình tự sắp xếp và thời gian hoàn toàn tự chủ. Như mình rất muốn mỗi sáng thức dậy làm luôn không cần chịu cảnh kẹt xe để đến chỗ làm, nên làm freelancer mình có thể tự do lường khả năng cho

phù hợp với công việc còn làm văn phòng thì lại chịu áp lực từ nhiều phía", Hải Thiện cho hay.” (Thượng, 2023)

- Sinh viên có thể tự do chọn công việc mình yêu thích và không bị áp lực từ các nhà lãnh đạo

Đi làm thuê bạn sẽ không được tự chọn làm những công việc mình yêu thích và bị gò bó bởi cấp trên. Điều này khiến bạn mỗi ngày đi làm là mỗi ngày chịu cực hình, khiến bạn chán nản và suy sụp. Thay vào đó, con đường khởi nghiệp sẽ giúp bạn lựa chọn công việc yêu thích để làm, khiến bạn thoải mái và có trách nhiệm với công việc mình lựa chọn. Bạn có quyền quyết định mọi thứ trong doanh nghiệp của mình.

Ví dụ: Khi bạn quyết định khởi nghiệp bằng cách kinh doanh quần áo qua mạng, bạn có thể đăng ảnh, phát trực tiếp, gói hàng,...bất kì lúc nào bạn muốn. Bạn có thể làm việc ở mọi lúc, mọi nơi.

- Sinh viên được tự chủ về tài chính

Nếu như đi làm thuê, bạn sẽ nhận một mức lương ổn định và đồng đều theo tháng thì khởi nghiệp giúp bạn mang lại nguồn thu nhập có thể cao hay thấp tùy vào bạn làm nhiều hay ít.

“Minh Quân (26 tuổi, quận Đống Đa, Hà Nội) cũng phải thức khuya, dậy sớm hơn lúc còn làm công sở để thu xếp thời gian cho 2 công việc freelance: cộng tác viên cho một startup ở Mỹ và dạy tiếng Anh. Dù phải làm 2 công việc một lúc để có thể đạt mức lương tương xứng như thời điểm làm văn phòng, Quân vẫn thấy hài lòng. Song, anh lo tới lúc 30 tuổi sẽ không thể tiếp tục làm việc với cường độ hiện tại. Dù khối lượng công việc không quá khác biệt, tôi cảm thấy thoải mái hơn khi rời ghế công sở. Ít nhất là lúc này, tôi có thể thử nhiều việc cùng một lúc, chủ động về thời gian, không để công việc kiểm soát mình”, anh nói.” (Lăng, 2022)

- Khởi nghiệp đem lại sự trải nghiệm mới mẻ cho sinh viên

Thay vì được mọi người hướng dẫn thì khi chọn khởi nghiệp sinh viên nâng cao được tính kiên nhẫn, khả năng tìm tòi, tự học của bản thân. Từ đó, tự trải nghiệm và đúc kết ra nhiều bài học cho chính mình.

“Nguyễn Hoàn Lê Vy (năm thứ nhất, ngành Quản trị Truyền thông, trường ĐH Greenwich) cũng là một startup trẻ từng gọi vốn thành công ở chương trình truyền hình 'Shark Tank Việt Nam' mùa thứ 5. Từ nhỏ, Vy và người chị của mình luôn khao khát khởi nghiệp, sau nhiều lần kinh doanh thất bại, giữa năm 2021, cả hai bắt tay vào kinh doanh nến thơm, với số vốn khiêm tốn 20 triệu đồng. “Ban đầu, mình và chị chỉ bán cho bạn bè, người quen qua Facebook cá nhân rồi mới dần mở rộng hoạt động kinh doanh trên các kênh online như Shopee, Instagram... thu hút khách hàng từ nhiều địa phương đến hỏi mua”, Lê Vy cho biết. Kinh doanh mặt hàng nến thơm từ giữa năm 2021, có những tháng, doanh thu bán nến của Vy và chị của mình lên đến 200 triệu đồng. Trung bình, mỗi tháng bán lẻ và nhận gia công theo yêu cầu trên 500 sản phẩm. Sau bao lần cùng nhau trải qua rất nhiều chặng đường gian nan, cuối cùng Vy và chị mình đã thành lập thương hiệu Nến thơm Jaros Candle. Đặc biệt, sản phẩm nến thơm của Lê Vy cũng được gia công cho một đơn vị khác đem đi xuất khẩu”. (Nguyên, 2023)

II. Nhược điểm

- Sinh viên cần phải tài chính, nguồn vốn trong tay

Muốn khởi nghiệp được thì bạn phải có tài chính. Tài chính là yếu tố đầu tiên và quan trọng trong việc khởi nghiệp, bạn phải có vốn thì bạn mới kinh doanh được. Có những bạn sinh viên gia đình có điều kiện, dư giả về tài chính thì các bạn sẽ được hỗ trợ về mặt vốn, đây là một lợi thế lớn. Nhưng đối với những bạn sinh viên không có vốn, không nên khởi nghiệp bằng việc vay tiền từ nhiều nơi, các bạn chưa có gì trong tay mà còn vay khoản nợ lớn điều này dẫn đến tỉ lệ thất bại rất cao. Ví dụ: Khi bạn muốn kinh doanh tiệm trà sữa nhưng bạn không có vốn, bạn đi vay, bản thân ôm một cục nợ lớn. Chưa kể nhiều thứ phát sinh khi mở tiệm như : tiền mặt bằng, tiền trang trí, tiền mua bàn ghế, tiền thuê nhân viên,...

- Bạn phải chịu rất nhiều áp lực

Khi khởi nghiệp, bạn phải suy nghĩ rất nhiều như làm cách nào để thu hút được khách, làm thế nào để mình có thể mở rộng kinh doanh, làm thế nào để quản lí doanh nghiệp của mình một cách tốt nhất. Bạn phải tự chịu trách nhiệm với doanh nghiệp của mình.

Ví dụ: Khi bạn kinh doanh thì bạn sẽ không có tiền lương hay tiền lời cho mình trong một khoảng thời gian dài. Không chỉ vậy, khi thua lỗ bạn áp lực nhiều thứ : tiền trả nợ, tiền trả lương nhân viên, không biết cách nào khôi phục lại doanh nghiệp,...

- Khởi nghiệp yêu cầu sinh viên phải có kinh nghiệm thực tế và kiến thức của nhiều lĩnh vực

Khi đi làm thuê, sinh viên chỉ cần giỏi bất kì một chuyên môn nào đó, họ chỉ cần tập trung vào chuyên môn đó thôi. Đối với khởi nghiệp, bạn không những cần các kiến thức thực tế và còn phải hiểu rõ rất nhiều lĩnh vực khác nhau.

Ví dụ: Chuyên môn của bạn là thiết kế nhưng mà khi khởi nghiệp bạn cần phải có các kĩ năng khác như marketing, phân tích thị trường, quản trị,...để có thể điều khiển và kiểm soát doanh nghiệp của mình.

- Tóm lại, sinh viên hãy chọn khởi nghiệp khi :
 - + Sinh viên đã có nguồn vốn, tài chính trong tay
 - + Sinh viên có sự yêu thích, đam mê với lĩnh vực nào đó
 - + Sinh viên có sự kiên trì, kiên nhẫn và một tinh thần thép
 - + Bạn sẵn sàng bỏ thời gian, tiền bạc, công sức ,...cho mục tiêu kế hoạch khởi nghiệp
 - + Bạn có mục tiêu, mục đích và kế hoạch cụ thể, rõ ràng
 - + Bạn muốn được trải nghiệm sự tự lập, muốn thử thách bản thân

KẾT LUẬN

Tóm lại, giữa việc đi làm thuê hay khi khởi nghiệp đều có những ưu điểm và nhược điểm riêng nên sinh viên sau khi tốt nghiệp lựa chọn giữa đi làm thuê hay khởi nghiệp là tùy vào khả năng và nhu cầu của mỗi sinh viên.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Hùng, T. (2023). *Tỷ lệ sinh viên tham gia khởi nghiệp hơn 7%/năm*. Hà Nội .VietnamNet:
<https://vietnamnet.vn/ty-le-sinh-vien-tham-gia-khoi-nghiep-hon-7-nam-2207702.html#:~:text=90%25%20h%E1%BB%8Dc%20sinh%2C%20sinh%20vi%C3%AAAn,hi%E1%BB%87n%20nay%201%C3%A0%20h%C6%A1n%207%25.>
- Lăng, B. B. (2022, 2 18). *Từ bỏ công việc phải ngồi văn phòng*. Hà Nội: VnReview:
<https://vnreview.vn/thread/tu-bo-cong-viec-phai-ngoi-van-phong.105347>
- MÂY TRINH - TUYẾT PHƯƠNG. (2023, 12 8). *Cán bằng áp lực công việc*. Hồ Chí Minh: Báo Người Lao Động Điện Tử
<https://nld.com.vn/can-bang-ap-luc-cong-viec-196231207204350875.htm>
- Nghiêm, H. (2021, 9 30). *Phần lớn sinh viên tốt nghiệp có việc làm: Thu nhập từ 7 triệu đồng trở lên*. Hồ Chí Minh. Báo Điện Tử Tiền Phong
<https://tienphong.vn/phan-lon-sinh-vien-tot-nghiep-co-viec-lam-thu-nhap-tu-7-trieu-dong-tro-len-post1380817.tpo>
- Nguyễn, H. (2023, 11 5). *Hai bóng hồng sinh viên khởi nghiệp tiêu biểu của Hội Sinh viên TP. HCM*. Hồ Chí Minh. Sinh Viên Việt Nam
<https://svvn.tienphong.vn/hai-bong-hong-sinh-vien-khoi-nghiep-tieu-bieu-cua-hoi-sinh-vien-tp-hcm-post1584368.tpo>
- Thư, A. (2021, 9 27). *Từ 11 triệu đồng, nam sinh viên thành ông chủ sau 1 năm, thu 200 triệu/tháng*. Hồ Chí Minh. 24h
<https://www.24h.com.vn/khoi-nghiep/tu-11-trieu-dong-nam-sinh-vien-thanh-ong-chu-sau-1-nam-thu-200-trieu-thang-c826a1292661.html>
- Thượng, H. (2023, 3 23). *Làm Freelancer Thì Tự Do, Còn Văn Phòng Là Gò Bó?* Hồ Chí Minh .Báo Thanh Niên
<https://thanhnien.vn/lam-freelancer-thi-tu-do-con-van-phong-la-go-bo-185230322194131741.htm>
- VTV, D. (2023, 4 24). *42% người đi làm đang trong trạng thái bị stress*. Hồ Chí Minh. VTV ONLINE
<https://vtv.vn/xa-hoi/42-nguoi-di-lam-dang-trong-trang-thai-bi-stress-20230424194925577.htm>

